

îi colcăie capul de idei. Își îmbogățește partitura și cu un truc muzical: când i se pare că nu se face înțeles prin cuvinte, încearcă prin muzică și începe să fluiera o scurtă melodie, inclusiv *Balada* lui Ciprian Porumbescu, moment patriotic care o face pe Patricia să se scuture de plâns. Vasile Pieca rămâne, totuși, un fel de oltean care face pe prostul, deși în text este prost de-a binelea de vreme ce cade în cursa lui *John Garlic*. Noroc cu asociatul său Victor care îi reține biletul de tren fugarului afacerist. Dan Andrei (*Victor*) încă se află în căutarea tonului just pe care s-ar putea să-l și nimerescă la un moment dat. Petrică Dumitrescu pune multă rutină în parodia românului nord-american și creează un portret corect și amuzant. Tudorița Popescu face tot ce poate ca *Patricia* să pară cât mai vulgară și reușește. Este poate pentru prima dată când vezi că o actriță arată mai bine în realitate decât pe scenă, știut fiind că scena te transfigurează. Un decor dinamic semnat de Adriana Raicu Petre are ca element central un teanc uriaș de dolari proiectat pe un ecran central ce separă scenele spectacolului și asigură ritmul interior pe care actorii încă nu îl stăpânesc.

Teatrul „Alexandru Davila“ Pitești – *Investiția* de Sebastian Ungureanu. Regia: Matei Varodi. Scenografia: Adriana Raicu Petre. Cu: Vasile Pieca (*Vincentiu, zis Vin*), Dan Andrei (*Victor, zis Vic*), Tudorița Popescu (*Patricia, zisă Pat*), Petre Dumitrescu (*John Garlic, în fapt, Ion*). Data premierei: 25 septembrie 2010.

Andrei LITVIN

Noi în anul 2000 ce?

Există, și cred asta cu tărie, pe lângă lucruri bune și lucruri rele, lucruri frumoase și lucruri urâte, o categorie aparte a lucrurilor necesare, în fața cărora joaca de-a v-ați axiologia trebuie neapărat să facă un pas îndărăt. Dacă se întâmplă să am dreptate, și această categorie să existe cu adevărat, atunci montarea sătmăreană cu **Playlist** de C.C. Buricea-Mlinarcic, în regia lui Ovidiu Caița, o ilustrează perfect. Dacă nu am dreptate, și hermeneutica teatrală nu permite fandări de eleganță, atunci spectacolul va rămâne doar frumos, amuzant, înfricoșător și foarte coerent.

Despre comunismul românesc și sfârșitul său revoluționar s-a scris, jucat, filmat și dezbătut enorm în ultimii ani. Am văzut oroarea, teroarea, am văzut plictisul, absurdul, abjectul și nostalgia. *Playlist* trage, însă, concluzia și, extrem de dur, trănțește placa de beton peste groapa celor 50 de ani „de tristă amintire”. Dacă am avea o cultură sănătoasă, ne-am opri aici, căci orice înmormântare trebuie, totuși, să se termine la un moment dat.

Surprinzător, avem un spectacol cu comuniști și comunism, care nu e defel nici despre comuniști și nici despre comunism. E despre libertate, consecință și interfețe, o lecție brutală nu de istorie, ci de istoricitate.

Povestea e simplă, generalizabilă și, cum spuneam, extrem de coerent desenată regizoral. Ea urmărește cuplul oarecum disfuncțional *Laurențiu* (Radu Botar), un inginer cu veleități literare, și *Orsolya* (Ágnes Lörincz), fiică de pastor reformat și profesoară de muzică, în scurgerea lor prin istoria ultimilor ani de comunism și primilor ani de „ce-o fi venit după”. Deși contextul de viață al personajelor se schimbă radical, ele nu evoluează nicidecum, curgând prin timp, ghidate doar de cele două elemente principale de scenografie care delimitează extremele spațiului de joc: televizorul, (care evoluează organic), și cât se poate de „publicul” telefon. Incapacitatea lor de a – cum s-ar spune

astăzi – manageria libertatea se dovedește, în finalul deosebit de puternic și neașteptat, fatală nu doar pentru fiica lor, *Melinda* (Diana Turtureanu), ci și, prin extensie, pentru o întregă generație.

Laurențiu și Orsolya trăiesc prin interfață. Pentru ei, ca pentru majoritatea românilor, de altfel, realitatea există doar undeva în spatele ecranului. Din confortul barierei de sticlă, acești Leonida și Eftimița moderni se ceartă cu Ceaușescu, luptă pentru libertate, supraviețuiesc mineriadelor și altor turbulențe ale României postdecembriste, cu credința fermă că trăiesc cu adevărat. Chiar și atunci când totul li se năruie, ei se dovedesc incapabili să-și caute refugiul altundeva decât în scaunele de telespectator, devenite un fel de utere moarte, din care refuză, programatic, să se nască.

Ágnes Lörincz e superbă. Joacă bilingv, cu o naturalețe fascinantă, creând perfect imaginea unguoaicei forțate să se integreze într-o lume străină, dar care, chiar și atunci când taie pe un fund de lemn salamul cu soia sau când e interogată de securitate, poartă în cârcă fantoma unui imperiu. *Laurențiu* al lui Radu Botar, pe de altă parte, e românul prin excelență: prima generație la oraș, fanfaron, nițel grobian, jucat caricatural, în prima parte a spectacolului, într-o notă de grotesc. Pe parcurs, însă, personajul își dezvăluie pe deplin lașitatea și găunoșenia, de-a dreptul înspăimântătoare. *Melinda* e produsul celor doi, vehiculul frustrărilor lor, interfața dintre ceea ce sunt și ceea ce ar fi vrut să devină. Diana Turtureanu reușește frumos să aducă în fața spectatorilor fragilitatea goală și pustie a copilului îmbrăcat la nesfârșit cu identități străine, jupuit de el însuși în numele viitorului măreț care îl așteaptă. Ea e „omul și mai nou”, a cărui dramă existențială constă tocmai în faptul că a încetat să mai existe. Tânăra actriță sătmăreană redă credibil confuzia dezarmată a personajului, dar și explozia intensă a acestuia, din final.

Playlist e un spectacol la care râzi în hohote, pentru ca, la final, să pui, rușinat, capul în pământ. Rușinat nu pentru că ai râs, nu neapărat, ci pentru că realizezi că, de fapt, ai râs de tine. Și că, chiar dacă – sau poate tocmai pentru că – nu ai făcut nimic, ești un criminal. Și da, ai râs la o crimă. Și nu, nu era de râs. Ovidiu Caița prinde din zbor valsul rusesc pe care îl propune C.C. Buricea, un vals între tragedie și comedie, care se dansează în toate piesele *Trilogiei Omar*, pe care *Playlist* o încheie. Instalată în confortul comediei, aducându-ți nostalgic aminte de vremurile de demult, sau râzând condescendent de desuetudinea lor, nu te aștepti să primești pumni. Îi vei primi, însă, din ce în ce mai puternic. Îți vei aminti de mineriade, îți vei aminti de cum i-ai votat pe cei care au produs mineriadele, îți vei aminti de revoluție, îți vei aminti cum „ai murit” la revoluție, cu ochii pe televizor, îți vei aminti de salvatorii în care ai crezut și de consecințele credințelor tale. Spectacolul e presărat cu astfel de memento-uri, de la prologul extravagant cu scene „live” de Cântarea României la celebrul discurs al lui Iliescu, prin care mulțumește minerilor pentru că „au făcut ordine”, la... dar să nu stricăm „surprizele” pe care regizorul le-a pregătit spectatorilor.

Spuneam că *Playlist* e un spectacol necesar. Desigur, au fost unele minore probleme tehnice, unele, la fel de minore, ieșiri din ritm, dar acestea sunt, cred eu, mai puțin importante. Ceea ce e important e că suntem puși, pe o scenă vie, față în față cu consecințele libertății noastre, cei mai bătrâni, și cu oglinda a ceea ce am devenit, cei mai tineri. E un lucru care trebuia, neapărat, făcut. Acum ne putem opri. Apropo, știți cumva cum poate fi dat un emo jos din copac?

Teatrul de Nord, Satu Mare – *Playlist*, de C.C. Buricea-Mlinarcic. Regia artistică: Ovidiu Caița. Pregătirea muzicală: Adriana Vaida. Producție video: Mihai Dămăcuș. Coregrafia: Gabriela Tănase. Cu: Ágnes Lörincz, Radu Botar, Diana Turtureanu, Ciprian Vultur, Dorin C. Zachei, Mihai Dămăcuș, Camelia Rus, Renata Heidel, Alina Negrău, Tibor Székely, Stelian Roșian. Data premierei: 10 octombrie 2010.

Foto: Cristian Gatina

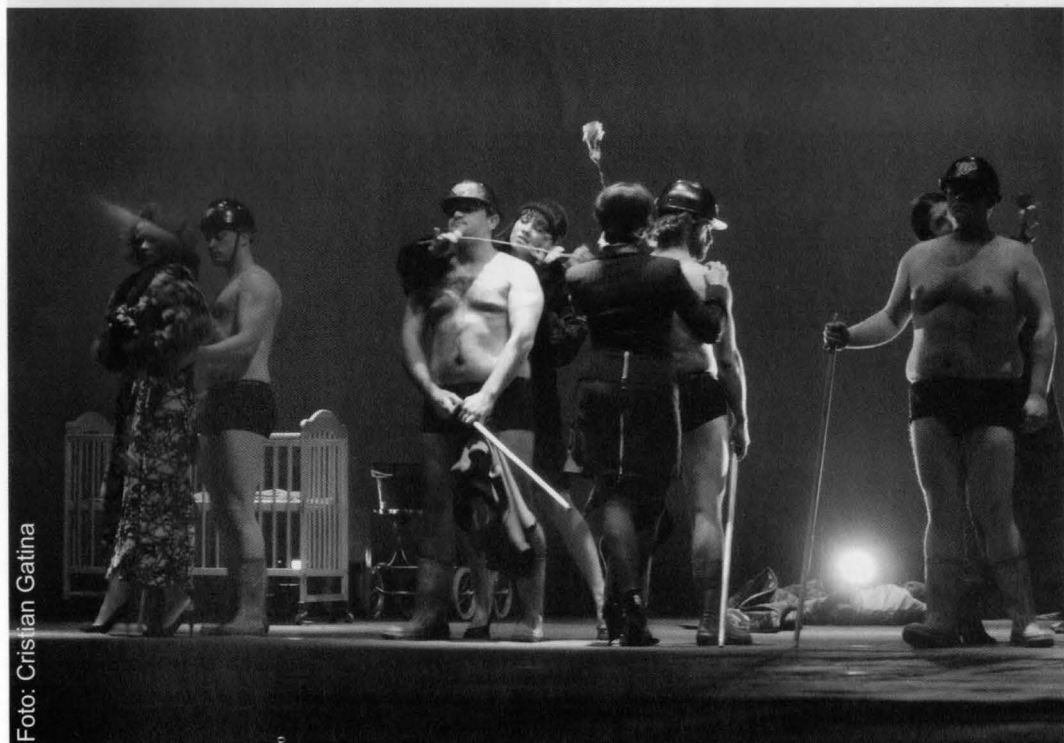

Foto: Cristian Gatina